

Αρείου Πάγου 115/2012 (Α1, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=VDNI6UF27XYCTV46OF6YOVWTBBK3T4&apof=115_2012

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Βασίλειο Φούκα, Προεδρεύοντα Αρεοπαγίτη (κωλυομένου του Αντιπροέδρου Εμμανουήλ Καλούδη και του αρχαιοτέρου της συνθέσεως Αρεοπαγίτη Γεωργίου Γιαννούλη), Νικόλαο Λεοντή, Γεώργιο Γεωργέλλη, Δημήτριο Τίγγα και Αντώνιο Ζευγώλη, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 5 Δεκεμβρίου 2011, με την παρουσία και της Γραμματέως Χριστίνας Σταυροπούλου, για να δικάσει μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας: Α.- Α. Ι. του Ν., κατοίκου ..., η οποία εκπροσωπήθηκε δια του πληρεξουσίου δικηγόρου της Θεόδωρου Ζέρβα, βάσει δηλώσεως κατ' άρθρο 242 παρ.2 Κ.Πολ.Δ. και κατέθεσαν προτάσεις.

Των αναιρεσιβλήτων: 1. Δ. Γ. του Χ., 2. Β. συζ. Δ. Γ., 3. Μ. Δ. Γ. και 4. Α. Δ. Γ., απάντων κατοίκων ..., οι οποίοι εκπροσωπήθηκαν δια του πληρεξουσίου δικηγόρου τους Δημήτριου Μανούκα, βάσει δηλώσεως κατ' άρθρο 242 παρ.2 Κ.Πολ.Δ. και κατέθεσαν προτάσεις.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 384/27-4-2005 αγωγή των ήδη αναιρεσιβλήτων, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Τρικάλων. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 37/2007 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 207/2009 του Εφετείου Λάρισας. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητούν οι αναιρεσείοντες με την από 4-11-2010 αίτησή τους.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο Εισηγητής Αρεοπαγίτης Αντώνιος Ζευγώλης ανέγνωσε την από 21-11-2011 έκθεσή του, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά τη διάταξη του άρθρου 914 του ΑΚ, όποιος ζημιώσει άλλον παράνομα και υπαίτια, έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει. Από τη διάταξη αυτή, συνδυαζόμενη με εκείνες των άρθρων 297, 298, 299, 300, 330 και 932 του ίδιου Κώδικα, προκύπτει ότι προϋποθέσεις της υποχρέωσης προς αποζημίωση, ή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, είναι: 1) ζημιογόνος συμπεριφορά (πράξη ή παράλειψη), 2) παράνομος χαρακτήρας της πράξεως ή παραλείψεως, 3) υπαιτιότητα, 4) ζημία και 5) πρόσφορος αιτιώδης σύνδεσμος, μεταξύ ζημιογόνου συμπεριφοράς (νόμιμου λόγου ευθύνης) και αποτελέσματος (ζημίας). Στην έννοια της υπαιτιότητας περιλαμβάνεται ο δόλος και η αμέλεια (υπό διάφορες μορφές της). Η αμέλεια, ο ορισμός της οποίας δίδεται στο άρθρο 330 εδ. 2 του ΑΚ (μη καταβολή της επιμέλειας που απαιτείται στις συναλλαγές), είναι παρά ταύτα αόριστη νομική έννοια, της οποίας απαιτείται εκάστοτε εξειδίκευση, με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας. Αν το ζημιογόνο αποτέλεσμα οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα (αμέλεια) του παθόντος, δεν οφείλεται αποζημίωση, ή χρηματική ικανοποίηση, ενώ, εάν διαπιστωθεί συντρέχον πταίσμα αυτού, το δικαστήριο μπορεί, σύμφωνα με τα άρθρα 300 και 932 ΑΚ, να μην επιδικάσει αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση ή να μειώσει το ποσό αυτά. Δεν υφίσταται όμως τέτοια αποκλειστική υπαιτιότητα του παθόντος, όταν το ζημιογόνο αποτέλεσμα οφείλεται σε συγκλίνουσα αμέλεια περισσοτέρων υποχρέων προς ενέργεια της πράξεως που παραλήφθηκε, από την οποία μπορούσε να αποτραπεί το αποτέλεσμα αυτό. Εξάλλου, η ζημιογόνος συμπεριφορά που συνίσταται σε υπαίτια παράλειψη, αμέλεια και εντεύθεν υποχρέωση αποζημιώσεως ή χρηματικής ικανοποίησης, υφίσταται, μόνο όταν υπήρχε υποχρέωση του υπαιτίου, προς ενέργεια της πράξεως που παραλείφθηκε, από το νόμο ή δικαιοπραξία ή την καλή πίστη κατά την κρατούσα κοινωνική αντίληψη και ίδια την προηγούμενη συμπεριφορά του (υπαίτιου), από την οποία δημιουργήθηκε κατάσταση, η οποία επέβαλε τη λήψη μέτρων προς αποτροπή του απειλούμενου κινδύνου. Αιτιώδης δε συνάφεια υπάρχει, όταν η παράνομος και υπαίτια συμπεριφορά του ευθυνόμενου προσώπου ήταν, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, ικανή και μπορούσε, κατά την

συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων, να επιφέρει το επιζήμιο αποτέλεσμα. Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, ότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ως αποδειχθέντα επιτρέπουν το συμπέρασμα να θεωρηθεί κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας ορισμένο γεγονός ως πρόσφορη αιτία της ζημίας υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου γιατί είναι κρίση νομική, αναγόμενη στην ορθή ή μη υπαγωγή από το δικαστήριο της ουσίας των διδασμάτων της κοινής πείρας στην αόριστη νομική έννοια της αιτιώδους συνάφειας. Περαιτέρω, από τις πιο πάνω διατάξεις σε συνδυασμό με το άρθρο 16 του ν. 551/1915 προκύπτει ότι χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη οφείλεται και επί εργατικού ατυχήματος όταν συντρέχουν οι όροι της αδικοπραξίας. Οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 551/1915 κατά τις οποίες ο παθών σε εργατικό ατύχημα ή τα κατά το άρθρο 6 αυτού πρόσωπα, δικαιούνται να εγείρουν την αγωγή του κοινού αστικού δικαίου και να ζητήσουν πλήρη αποζημίωση μόνον όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν επήλθε σε εργασία στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για του όρους ασφάλειας των εργαζομένων και εξ αιτίας της μη τηρήσεως αυτών, αναφέρονται στην επιδίκαση αποζημιώσεως για περιουσιακή ζημία και όχι και στη χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, για την οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη στον ανωτέρω νόμο και εφαρμόζονται γι' αυτό μόνο οι γενικές διατάξεις. Επομένως, για να δικαιούται η οικογένεια του θανατωθέντος σε εργατικό ατύχημα, χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης αρκεί να συντέλεσε στην επέλευση του ατυχήματος πταίσμα του εργοδότη του θανατωθέντος ή του κυρίου του έργου ή των προστηθέντων απ' αυτούς (άρθρο 922 ΑΚ) με την έννοια της διάταξης του άρθρου 914 ΑΚ, δηλαδή της υπαίτιας ζημιολογίας πράξης ή παράλειψης και όχι μόνο η ειδική αμέλεια περί την τήρηση των όρων ασφαλείας του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 551/1915. Τέτοιο πταίσμα, προκειμένου περί οικοδομικών εν γένει εργασιών, θεμελιώνεται και από τη μη τήρηση των διατάξεων του Π.Δ. 778/1980 "περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών" από τους κατά νόμο υπεύθυνους του έργου. Εξάλλου, ο ν. 1396/1983 "μέτρα ασφαλείας σε οικοδομές και σε ιδιωτικά έργα" προβλέπει: α) στο άρθρο 3, τις υποχρεώσεις του εργολάβου, οι οποίες, εκτός άλλων, συνίστανται στη λήψη και στην τήρηση των μέτρων ασφαλείας, που αφορούν ολόκληρο το έργο, καθώς και στην τήρηση των οδηγιών του επιβλέποντος, όπως προβλέπονται στο άρθρο 7 του ίδιου νόμου, β) στο άρθρο 4, τις υποχρεώσεις του κυρίου του έργου, σε περίπτωση που δεν ανατίθεται η εκτέλεση ολόκληρου του έργου σ' έναν εργολάβο, οι οποίες είναι 1. να λαμβάνει πριν από την εγκατάσταση κάθε εργολάβου ή υπεργολάβου τμήματος του έργου και να τηρεί, όσο διαρκεί το έργο αυτού, όλα τα μέτρα ασφαλείας, τα οποία του υποδεικνύει ο επιβλέπων το έργο, εφόσον αυτά δεν αφορούν σε τμήματα του έργου που ανέλαβαν και εκτελούν εργολάβοι, ή υπεργολάβοι. 2. Σε περίπτωση διακοπής των εργασιών να λάβει όλα τα μέτρα, τα οποία του υποδεικνύει εγγράφως ο επιβλέπων το έργο και να τα διατηρεί αναλλοίωτα καθ' όλη τη διάρκεια της διακοπής. 3. Πριν από την έναρξη των εργασιών που διακόπηκαν να ειδοποιήσει εγγράφως τον επιβλέποντα το έργο και γ) στο άρθρο 7, τις υποχρεώσεις του επιβλέποντος μηχανικού, οι οποίες είναι: 1. Να δίνει οδηγίες κατασκευής, σύμφωνες με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, για την εκτέλεση εργασιών αντιστηρίξεων, σταθερών ικριωμάτων και πίνακα διανομής ηλεκτρικού ρεύματος. Να επιβλέπει την τήρηση των οδηγιών αυτών πριν από την έναρξη των εργασιών και περιοδικά κατά την εκτέλεσή τους. 2. Να δίνει οδηγίες, σύμφωνες με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης για τη λήψη μέτρων ασφαλείας από κινδύνους που προέρχονται από εναέριους και υπόγειους αγωγούς της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) και να επιβλέπει την τήρησή τους. 3. Να επιβλέπει την εφαρμογή της μελέτης μέτρων ασφαλείας που αναφέρεται στο άρθρο 6 του νόμου αυτού και να δίνει σχετικές οδηγίες. 4. Να δίνει οδηγίες σε περίπτωση σοβαρών ή επικίνδυνων έργων και εάν χρειάζεται να συντάσσει μελέτη για την προσαρμογή των προδιαγραφών των μέτρων ασφαλείας που προβλέπονται. Να υποδεικνύει εγγράφως στον κύριο του έργου στην περίπτωση του άρθρου 4 παρ. 1 και 2 του παρόντος τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας κατά περίπτωση και φάση του έργου. Περαιτέρω, με τα άρθρα 1, 78, 79 και 111 του π.δ. 1073/1981 "περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητος Πολιτικού Μηχανικού" ορίζεται ότι: "Επί των πάσης φύσεως εργοταξιακών έργων αρμοδιότητος Πολιτικού Μηχανικού, συμπεριλαμβανομένων και των οικοδομικών τοιούτων, τηρούνται υπό των κατά νόμων υπευθύνων, πέραν των διατάξεων του π.δ. 778/1980 "περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών", και αι ειδικαί διατάξεις των επομένων άρθρων (αρ. 1). Δια την πρόληψιν ατυχημάτων από άμεσον ή έμμεσον επαφήν ή προσέγγισιν προς δίκτυα ή λοιπά στοιχεία ηλεκτρικών εγκαταστάσεων υπό τάσιν, πρέπει ειδικότερον: α) Να λαμβάνονται όλα τα

επιβαλλόμενα μέτρα, ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση εργαζομένων εις ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία, ασχέτως τάσεως των. β) Αι μεταφοραί, χειρωνακτικώς ή μη, σιδηροπλισμού, σωλήνων, κιγκλιδωμάτων κ.ά. και αι εγκαταστάσεις μηχανημάτων, τροχιών αναβατορίων, πυραύλων κ.ά., ως και αι προσεγγίσεις αντλιών σκυροδέματος πραγματοποιούνται μακράν από ηλεκτροφόρους αγωγούς, ασχέτως τάσεως. γ) Εις περιοχάς όπου υπάρχουν εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα ή εγκαταστάσεις, εφόσον εργάζονται ή κινούνται υψηλά οχήματα - μηχανήματα, γερανοί, εκσκαφείς κ.λπ., να λαμβάνονται πέραν των εις την προηγουμένην παράγραφον και μετά έγγραφην έγκρισιν της ΔΕΗ πρόσθετα ειδικά μέτρα ασφαλείας. Αντιπροσωπευτικά των σχετικών μέτρων αναφέρονται η καταβίβασις του ιστού, η κατασκευή ειδικών ξυλίνων πλαισίων - περιθωρίων ασφαλείας εις σημεία συνήθων διελεύσεων κάτωθεν γραμμών. δ) Οιαδήποτε απαιτούμενη επέμβασις εις τα δίκτυα της ΔΕΗ (όπως ανύψωσις, διακοπή ρεύματος κ.λπ.) να πραγματοποιείται υπό ταύτης, μετά έγγραφον αίτησιν του ενδιαφερομένου ... (αρ.78). Εάν πλησίον εργοταξίου διέρχονται αγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος ειδοποιείται εγγράφως, υπό του εκτελούντος το έργον, προ της ενάρξεως των εργασιών, η αρμόδια υπηρεσία της ΔΕΗ. Τα μέτρα ασφαλείας, τα οποία πρέπει να ληφθούν, εξετάζονται από κοινού υπό της ΔΕΗ, του εκτελούντος το έργο και του επιβλέποντος τούτο μηχανικού. Κατόπιν δε της εγγράφου εγκρίσεως της αρμόδιας υπηρεσίας της ΔΕΗ, λαμβάνονται όλα τα κατά περίπτωσιν ενδεικνυόμενα περαιτέρω προστατευτικά μέτρα και ιδίως κατασκευή προστατευτικών σανιδωμάτων (αρ.79). Δια την διαρκή επίβλεψιν και επιμέλειαν της εφαρμογής του παρόντος, ως και του π.δ. 778/1980 "περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών" εις τας οικοδομικάς και εν γένει εργοταξιακάς εργασίας, παρίστανται ανελλιπώς καθ' όλην την διάρκειαν της ημερησίας εργασίας οι νόμω υπόχρεοι εργοδότηι ή οι εκπρόσωποι τούτων Οι υπεργολάβοι και εργολάβοι οφείλουν διαρκώς να καθοδηγούν τους εργαζομένους περί των κατά φάσιν εργασίας, απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας (αρ.111). Από τις προαναφερόμενες διατάξεις του π.δ. 778/1980, του ν. 1396/1983 και του π.δ. 1073/1981, συνάγεται ότι 1) σε περίπτωση που δεν ανατίθεται η εκτέλεση ολόκληρου του έργου σ' έναν εργολάβο, ο κύριος του έργου είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει πριν από την εγκατάστασιν κάθε εργολάβου ή υπεργολάβου τμήματος του έργου και να τηρεί, όσο διαρκεί το έργο αυτό, όλα τα μέτρα ασφαλείας τα οποία του υποδεικνύει ο επιβλέπων το έργο εφόσον αυτά δεν αφορούν σε τμήματα του έργου που ανέλαβαν και εκτελούν εργολάβοι ή υπεργολάβοι και 2) ο πολιτικός μηχανικός που επιβλέπει την κατασκευή οικοδομικού έργου έχει νομική υποχρέωσις να δίνει οδηγίας στον ιδιοκτήτη ή στον εργολάβο (και τον τυχόν υπάρχοντα υπεργολάβο) για τη λήψη των ενδεικνυομένων μέτρων ασφαλείας προς πρόληψιν ατυχήματος, μεταξύ των οποίων είναι η κατασκευή ειδικών ξυλίνων πλαισίων - περιθωρίων ασφαλείας κάτω από ηλεκτροφόρους αγωγούς, και για τη λήψη μέτρων, ώστε να αποκλείεται η προσέγγισις και η επαφή εργαζομένων πλησίον διερχομένου ηλεκτροφόρου αγωγού. Εξάλλου, η σύμβασις με την οποία ανατίθεται σε διπλωματούχο μηχανικό η εκπόνησις μελέτης προς έκδοσιν οικοδομικής άδειας και η επίβλεψις του οικοδομικού έργου, στο οποίο αφορά αυτή, φέρει το χαρακτήρα συμβάσεως μισθώσεως έργου, η κατάρτισις της οποίας δεν υπόκειται σε συστατικό τύπο (ΑΠ 855/2010). Τέλος, αν υπάρχει πταίσμα περισσοτέρων στην επέλευση εργατικού ατυχήματος, όπως του εργοδότη του εργαζομένου σε οικοδομικές εργασίας ή του προστηθέντος από αυτόν ή και τρίτου (κυρίου του έργου, εργολάβου, υπεργολάβου και επιβλέποντος το έργο), σύμφωνα με το άρθρο 926 Α.Κ., ενέχονται πάντες εις ολόκληρον, για τη χρηματική ικανοποίησιν των συγγενών του θανόντος λόγω ψυχικής οδύνης, οι οποίοι δικαιούνται να απαιτήσουν ολόκληρο το ποσό από τον καθένα εξ αυτών. Περαιτέρω, κατά τη διάταξιν του άρθ. 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ αναίρεσις επιτρέπεται μόνο αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίασις εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, δηλαδή με απόδοσις στον κανόνα δικαίου έννοιας μη αληθινής ή μη αρμόζουσας, ή έννοιας περιορισμένης ή στενής, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (Ολ.ΑΠ 7/2006, Ολ.ΑΠ 4/2005). Με τον λόγο αναίρεσης από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 ΚΠολΔ (παραβάσις κανόνα ουσιαστικού δικαίου) ελέγχονται τα σφάλματα του δικαστηρίου κατά την εκτίμησιν του νόμου βάσιμου της αγωγής ή των ισχυρισμών των διαδίκων, καθώς και τα νομικά σφάλματα κατά την έρευνα της ουσίας της διαφοράς. Ελέγχεται δηλαδή, αν η αγωγή, ένστασις κλπ, ορθώς απορρίφθηκε ως μη νόμιμη ή αν, κατά παραβάσιν ουσιαστικού κανόνα δικαίου, έγινε δεκτή ως νόμιμη ή απορρίφθηκε ή έγινε δεκτή κατ' ουσίαν (Ολ.ΑΠ 27 και 28/1998). Εξάλλου, κατά τη διάταξιν του άρθρου 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ, αναίρεσις

επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από την υπόψη διάταξη, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παράγραφος 3 του Συντάγματος, προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος από αυτή λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάσσονα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας), ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή του (ανεπαρκής αιτιολογία), ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία (Ολ.ΑΠ 1/1999)). Δεν υπάρχει, όμως, ανεπάρκεια αιτιολογιών, όταν η απόφαση περιέχει συνοπτικές αλλά πλήρεις αιτιολογίες (ΑΠ 622/1983). Το κατά νόμο δε αναγκαίο περιεχόμενο της ελάσσονος πρότασης προσδιορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα, και να μην καταλείπονται αμφιβολίες (ΑΠ 413/1993). Ελλείψεις δε αναγόμενες μόνο στην ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα ως προς την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος, αν αυτό διατυπώνεται σαφώς, δεν συνιστούν ανεπαρκείς αιτιολογίες (Ολ.ΑΠ. 861/1984). Δηλαδή, μόνο το τί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς, και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε (ΑΠ 1547/1997). Τα επιχειρήματα δε του δικαστηρίου, που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και ως εκ τούτου δεν αποτελούν "αιτιολογία" της απόφασης, ώστε στο πλαίσιο της ερευνώμενης διάταξης του άρθρου 559 αριθ.19 ΚΠολΔ να επιδέχεται αυτή μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια, ενώ δεν δημιουργείται ο ίδιος λόγος αναίρεσης του αριθμού 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ ούτε εξαιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαίτερος και διεξοδικά τα μη συνιστώντα αυτοτελείς ισχυρισμούς επιχειρήματα των διαδίκων, οπότε ο σχετικός λόγος αναίρεσης απορρίπτεται ως απαράδεκτος (ΑΠ 16/2005). Τέλος, από τη διάταξη του άρθρου 561 παράγραφος 1 του ΚΠολΔ προκύπτει ότι η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας των πραγματικών περιστατικών, εφόσον δεν παραβιάστηκαν με αυτά κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί, ή εφόσον η εκτίμησή τους δεν ιδρύει λόγους αναίρεσης από τους αριθμούς 19 και 20 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, είναι από τον Άρειο Πάγο ανέλεγκτη, ο δε αντίστοιχος λόγος αναίρεσης, από τον αριθ. 19 του άρθρ. 559 του Κ.Πολ.Δ, εκ του περιεχομένου του οποίου προκύπτει ότι δεν συντρέχει καμία από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές περιπτώσεις απορρίπτεται ως απαράδεκτος, εφόσον πλέον πλήττεται η ουσία της υπόθεσης που δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο (ΑΠ 1987/2007).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Εφετείο δέχθηκε με την προσβαλλόμενη απόφασή του, κατά την αναιρετικώς ανέλεγκτη περί των πραγμάτων κρίση του και κατ' ορθή εκτίμηση του περιεχομένου της (άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ), τα ακόλουθα: "Οι δύο πρώτοι εναγόμενοι (δεν είναι διάδικοι στην παρούσα υπόθεση) είναι συνιδιοκτήτες οικοπέδου κείμενου στη συμβολή των οδών ... και ... στα Τρίκαλα, προκειμένου δε να ανεγείρουν σε αυτό διώροφη οικοδομή, ανέθεσαν στην τέταρτη εναγομένη (ήδη αναιρεσείουσα) Αρχιτέκτονα Μηχανικό Θεσσαλονίκης την εκπόνηση των αναγκαίων μελετών για την έκδοση της οικοδομικής άδειας, καθώς και τη γενική επίβλεψη του έργου, στον δε Πολιτικό Μηχανικό Τρικάλων Γ. Ν. τη σύνταξη και κατάθεση των απαραίτητων για την πληρότητα του φακέλου της άδειας εγγράφων, δηλαδή την μελέτη του σχεδίου ασφαλείας και υγείας, καθώς και την ειδικότερη επίβλεψη του εν λόγω έργου. Στη συνέχεια, επειδή ο ως άνω πολιτικός μηχανικός παραιτήθηκε από το ένδικο έργο πριν από την έναρξή του, οι ως άνω ιδιοκτήτες ανέθεσαν τις παραπάνω εργασίες στον τρίτο εναγόμενο (δεν είναι διάδικος στην παρούσα υπόθεση), επίσης πολιτικό μηχανικό Τρικάλων. Οι εργασίες ανέγερσης της οικοδομής ξεκίνησαν τον Νοέμβριο του 2003, πριν από την έκδοση της οικοδομικής άδειας από την Πολεοδομία Τρικάλων. Περαιτέρω, την 10-3-2004 πραγματοποιούνταν στην ως άνω οικοδομή εργασίες σκυροδέτησης της πλάκας οροφής του 2ου ορόφου από συνεργείο σκυροδέτησης με επικεφαλής τον Γ. Γ., γιο των δύο πρώτων και αδελφό των λοιπών εναγόντων (ήδη αναιρεσιβλητών). Την ώρα που ο εν λόγω εργολάβος εκτελούσε εργασίες τελικής διαμόρφωσης της επιφάνειας, στο δεξιό μπροστινό μέρος της πλάκας, χρησιμοποιώντας μεταλλικό αλφαδοπήχη μήκους 2,50 μέτρων, έφερε το σώμα του σε όρθια θέση, περίπου ένα μέτρο από το άκρο της οικοδομής και, κρατώντας στα χέρια του τον αλφαδοπήχη, τον περιέστρεψε δεξιόστροφα σε κάθετη θέση ως προς το έδαφος και με μικρή ελαφρά κλίση προς τα δεξιά. Αποτέλεσμα της ενέργειάς του αυτής ήταν να έρθει σε επαφή ο αλφαδοπήχης με τους ηλεκτροφόρους αγωγούς της Δ.Ε.Η., οι οποίοι διήρχοντο

παράλληλα προς την οικοδομή σε μήκος ενός περίπου μέτρου από το άκρο της πλάκας του πρώτου ορόφου και δύο περίπου μέτρα ψηλότερα από την οροφή ... κατά παράβαση του ελάχιστου ορίου των 2,50 μέτρων που ορίζεται από το τμήμα 23 αρθρ. 234 παρ. Γ4 1α του πίνακα 4 της Υπ. Απ. 70261/2874, όπως τροποποιήθηκε από την Υπ. Απ. 2013/87. Τούτο είχε ως συνέπεια να υποστεί ο ως άνω Γ. Γ. ηλεκτροπληξία από την οποία επήλθε ο θάνατός του, ενώ υπήρξε και πτώση του στο έδαφος από ύψος περίπου οκτώ μέτρων (βλ. την ως άνω έκθεση αυτοψίας και την 126/2004 ιατροδικαστική έκθεση νεκροψίας-νεκροτομής). Συνυπαίτιοι της πρόκλησης του εν λόγω ατυχήματος είναι οι εναγόμενοι (μεταξύ των οποίων και η αναιρεσείουσα) κατά 70% και ο ίδιος ο θανών εργολάβος κατά 30%. Ειδικότερα, η υπαιτιότητα των εναγομένων έγκειται στο ότι αυτοί δεν είχαν λάβει τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας όπως υποχρεούνται από τη διάταξη του άρθρου 4 του Ν. 1396/1983 που καθορίζει "τις υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα" και μάλιστα δεν μερίμνησαν να ειδοποιήσουν εγγράφως την αρμόδια υπηρεσία της Δ.Ε.Η. για την ύπαρξη κοντά στην οικοδομή ηλεκτροφόρων αγωγών, ώστε από κοινού να εξετασθούν και ληφθούν μέτρα ασφαλείας για την αποφυγή ατυχήματος, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 79 του ΠΔ 1073/1981 (βλ. και το από 26-5-2004 πόρισμα της Επιθεώρησης Εργασίας Λάρισας). Μάλιστα η τέταρτη εναγομένη (αναιρεσείουσα), επιβλέπουσα το έργο μηχανικός, δήλωσε ψευδώς την 3-12-2003 ότι "οι ηλεκτρικές γραμμές της Δ.Ε.Η. περνούν μακριά από την οικοδομή και κανένας κίνδυνος ηλεκτροπληξίας δεν θα υπάρχει για το εργατοτεχνικό προσωπικό" (βλ. τη σχετική δήλωσή της) παρότι κατά την επίσκεψή της στην οικοδομή είχε δει τη θέση των καλωδίων σε σχέση με την οικοδομή (βλ. και την κατάθεση του μάρτυρα Β. Τ. στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου που είπε "Αυτή (δ' εναγομένη) είχε δει τα καλώδια όταν είχε έρθει"). Την ύπαρξη των ηλεκτροφόρων αγωγών της Δ.Ε.Η. και τον κίνδυνο που εγκυμονούσε η θέση τους για τους εργαζόμενους στην οικοδομή γνώριζαν και οι δύο πρώτοι εναγόμενοι, ιδιοκτήτες της οικοδομής που εκτελούσαν το έργο (βλ. σχετικά με την κατάθεση στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου του μάρτυρα Ν. Ζ., ο οποίος εργαζόταν στην οικοδομή κατά την ημέρα του ατυχήματος, που είπε: "Οι ιδιοκτήτες έρχονταν και οι δύο τους κάθε μέρα για να δουν. Τα είδαν τα καλώδια ... τους είπαμε ότι είναι επικίνδυνα ... έπρεπε να γίνει αίτηση από το μηχανικό, τον ιδιοκτήτη. Συνήθως την κάνει ο ιδιοκτήτης και ο μηχανικός μαζί, θα τα συζητούσαν ποιος θα πάει. Του είπαμε και είπε λίγο προσοχή παιδιά γιατί είναι κοντά ... μας έλεγε ο παθών ότι τον πιέζει ο ιδιοκτήτης να τελειώνουμε". Αλλά, και ο εξετασθείς επίσης στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο μάρτυρας Η. Δ., αδελφός του πρώτου εναγομένου, κατέθεσε σχετικά: "Εγώ μιλούσα με τον αδελφό μου. Ανέφερε ότι τα καλώδια είναι κοντά θα τα έχουμε στη μούρη. Είπε ότι δεν υπάρχει πρόβλημα, στη συνέχεια θα δούμε". Την ίδια γνώση για την ύπαρξη των ηλεκτροφόρων αγωγών και ευθύνη για την έγκαιρη λήψη των μέτρων ασφαλείας φέρει και ο τρίτος εναγόμενος στον οποίο οι δύο πρώτοι εναγόμενοι ανέθεσαν επίσης, κατά τα προεκτεθέντα, την επίβλεψη του έργου επειδή η τέταρτη εναγομένη, αρχιτέκτων μηχανικός, διέμενε στη Θεσσαλονίκη και δεν είχε δυνατότητα να έρχεται συχνά στα Τρίκαλα για να εποπτεύει την πρόοδο των εργασιών. Οι δύο εναγόμενοι μηχανικοί συνεργάζονταν για την ολοκλήρωση του έργου, και ο τρίτος εναγόμενος ερχόταν συχνά στην οικοδομή όπως κατέθεσαν και οι εργαζόμενοι στην οικοδομή (βλ. κατάθεση Ν. Ζ. που είπε: "Ο μηχανικός ερχόταν κάθε ημέρα. Ο κ. Β. (γ' εναγόμενος) ερχόταν με ένα μηχανάκι, συζητούσε λίγο και έφευγε", αλλά και τις παρόμοιες καταθέσεις στο ποινικό Δικαστήριο των εργαζομένων επίσης στην οικοδομή Α. Π., Ε. Φ. και Σ. Γ.). Εξάλλου, η ενεργός ανάμειξη του τρίτου εναγομένου στην επίβλεψη της οικοδομής, φαίνεται και από το ότι όπως ομολογείται από την υπάλληλό του Β. Τ., στην κατάθεσή της στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, στο γραφείο του συντάχθηκε από την εν λόγω υπάλληλό του, το από Δεκεμβρίου 2003 έγγραφο μελέτης σχεδίου του φακέλου ασφαλείας και υγείας για την ένδικη οικοδομή, προκειμένου να αποσταλεί στην τέταρτη εναγομένη, όπου φέρεται ο ίδιος ως υπεύθυνος μηχανικός κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα. Ο ισχυρισμός του τρίτου εναγομένου ότι το εν λόγω έγγραφο συντάχθηκε από την ως άνω υπάλληλό του εν αγνοία του και εκ παραδρομής, δεν κρίνεται πειστικός ενόψει και των προεκτεθέντων αποδεικτικών στοιχείων που μαρτυρούν τη συμμετοχή του στο ένδικο έργο ως επιβλέπωντος μηχανικού. Εξάλλου, η συνυπαιτιότητα του ίδιου του θανόντος εργολάβου στο ένδικο ατύχημα έγκειται στο ότι, παρότι γνώριζε και αυτός τον κίνδυνο που υπήρχε για τον ίδιο και το εργατοτεχνικό προσωπικό που απασχολούσε, από τη διέλευση κοντά στην οικοδομή των ηλεκτροφόρων αγωγών, δεν μερίμνησε για τη λήψη και τήρηση των απαραίτητων, κατά τα άνω, μέτρων ασφαλείας, κατά παράβαση του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 1396/1983, και δεν είχε τεταμένη την προσοχή του κατά την εκτέλεση των παραπάνω εργασιών. Περαιτέρω, από το θάνατο του Γ. Γ. που ήταν κατά το χρόνο του ατυχήματος 28

ετών, οι ενάγοντες, οι οποίοι ζούσαν στην ίδια οικοδομή με αυτόν, σε διαφορετικά διαμερίσματα, υπέστησαν ψυχική οδύνη προς ικανοποίηση της οποίας, λαμβανομένων υπόψη της νεαρής ηλικίας του θανόντος, του βαθμού της συγγένειας των εναγόντων με αυτόν, του βαθμού της αμέλειας των εναγομένων αλλά και του ίδιου, της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης των διαδίκων, εύλογο είναι να επιδικασθεί σε καθένα από τους γονείς το ποσό των 40.044,4 ευρώ, και σε καθένα από τα αδέρφια του σε 30.044,4 ευρώ, ποσά από τα οποία θα αφαιρεθεί από καθένα το ποσό των 44,4 ευρώ, που επιφυλάσσονται αυτοί να αξιώσουν από το ποινικό δικαστήριο". Με βάση τις παραπάνω παραδοχές του, το Εφετείο, απέρριψε με την προσβαλλόμενη απόφαση την έφεση της αναιρεσεύουσας, καθώς και τις συνεκδικασθείσες με αυτήν εφέσεις των συνεναγομένων της (πρώτου, δεύτερης και τρίτου των εναγομένων) και την αντέφεση των αναιρεσίβλητων, επικυρώνοντας έτσι την απόφαση του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, που έκανε εν μέρει δεκτή την ένδικη αγωγή, με την οποία επιδίωκετο, η εις ολόκληρο επιδίκαση στους ενάγοντες, σε βάρος των εναγομένων, χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης, λόγω της συγκλίνουσας υπαιτιότητας αυτών στο παραπάνω εργατικό ατύχημα, που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του συγγενούς τους Γ. Γ.. Έτσι που έκρινε το Εφετείο, ως προς τα παραπάνω κρίσιμα ζητήματα της υπαιτιότητας της αναιρεσεύουσας στην επέλευση του εργατικού ατυχήματος, εξαιτίας της μη λήψης προς τούτο των αναγκαίων και επιβαλλόμενων από το νόμο μέτρων ασφαλείας, υπό την ιδιότητά της ως επιβλέπουσας μηχανικού του εκτελούμενου έργου, και του αιτιώδους συνδέσμου της παράλειψής της αυτής στο ένδικο εργατικό ατύχημα, που είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του άνω συγγενούς των εναγόντων, που την καθιστούσαν υπόχρεη στην αποκατάσταση, με χρηματική ικανοποίηση, της ψυχικής οδύνης των τελευταίων, ανεξάρτητα από την συγκλίνουσα στο ίδιο ατύχημα υπαιτιότητα των συνεναγομένων της και του οικείου πταίσματος σ' αυτό του θανατωθέντος, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και δεν παραβίασε τις εφαρμοσθείσες ως άνω ουσιαστικές διατάξεις των άρθρων 299, 300, 330, 914, 922,926, 932 ΑΚ, 16 του ν. 551/1915, 4 παρ. 1 και 3 του Ν. 1396/1983, και 1, 78, 79, 111 ΠΔ 1073/1981, καθόσον τα ανελέγκτως επί της ουσίας δεκτά γεγονότα ως αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, πληρούν το πραγματικό των νομικών εννοιών της υπαιτιότητας στο πρόσωπο της αναιρεσεύουσας, ως προς την παράλειψη αυτής να λάβει τα προαναφερόμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονταν και για την ίδια από τις προαναφερόμενες νομικές διατάξεις, και συνδέονταν αιτιωδώς στην επέλευση του ως άνω ζημιογόνου αποτελέσματος, δικαιολογούσαν δε την παραδοχή της ένδικης αγωγής, και ως προς αυτήν, από νομικής και ουσιαστικής απόψεως. Τα ως άνω δε περιστατικά, τα οποία επικαλέσθηκαν στην αγωγή τους οι αναιρεσίβλητοι, αρκούσαν για την νομική θεμελίωση αυτής και ως προς την αναιρεσεύουσα, δεν ήταν δε αναγκαίο προς τούτο η επίκληση ότι ο θανών εργολάβος ήταν προστηθείς των κυρίων του έργου για να καταστεί και ο επιβλέπων το έργο μηχανικός υπόχρεος στην λήψη των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση του έργου, αλλά αρκούσε προς τούτο η συμβατική ανάθεση σ' αυτήν από τους κυρίους του έργου της επίβλεψής του. Επομένως, τα όσα αντίθετα υποστηρίζει η αναιρεσεύουσα με τους πρώτο και πέμπτο λόγους του αναιρετηρίου, με τους οποίους αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η αναιρετική πλημμέλεια, αληθώς μόνο από τον αριθ. 1 του αρθρ. 559 του ΚΠολΔ (όχι και από τον αριθμό 14 του ίδιου άρθρου), κρίνονται αβάσιμα. Εξάλλου, από τις ίδιες πιο πάνω παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα, προκύπτει ότι έχει νόμιμη βάση και δη την απαιτούμενη αιτιολογία, αναφορικά με τα κρίσιμα ζητήματα της υπαιτιότητας της αναιρεσεύουσας στην επέλευση του ένδικου εργατικού ατυχήματος και του αιτιώδους συνδέσμου της παράλειψής της (αμέλειας) προς το ζημιογόνο αποτέλεσμα, γιατί καλύπτεται χωρίς λογικά κενά και αντιφάσεις και με πληρότητα και σαφήνεια, χωρίς να χρειαζόταν οποιαδήποτε άλλη περαιτέρω παραδοχή, το πραγματικό των εφαρμοστέων εδώ κανόνων ουσιαστικού δικαίου των άρθρων 299, 300, 330, 914, 922,926, 932 ΑΚ, 16 του ν. 551/1915, 4 παρ. 1 και 3 του Ν. 1396/1983, και 1, 78, 79, 111 ΠΔ 1073/1981, τις οποίες η προσβαλλόμενη απόφαση δεν παραβίασε εκ πλαγίου με ανεπαρκείς αιτιολογίες, ενώ δεν ήταν αναγκαία η παράθεση και άλλων. Ειδικότερα, όσον αφορά την υποχρέωση της αναιρεσεύουσας στη λήψη των, από τις προαναφερθείσες διατάξεις, επιβαλλόμενων προστατευτικών μέτρων, από την παράλειψη εφαρμογής των οποίων τεκμαίρεται η ύπαρξη αμέλειάς της στην επέλευση του ένδικου εργατικού ατυχήματος, διέλαβε στην απόφασή του επαρκείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες, που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο ως προς την ορθότητα ή μη της εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων, δοθέντος ότι, σύμφωνα με τις παραδοχές της, η αναιρεσεύουσα ήταν επιβλέπουσα μηχανικός του συγκεκριμένου έργου, διότι σ' αυτήν οι ιδιοκτήτες της οικοδομής είχαν αναθέσει την επίβλεψή του συγκεκριμένου έργου με σχετική σύμβαση, ιδιότητα την οποία δεν απώλεσε και όταν ορίσθηκε και ο τρίτος

εναγόμενος ως επιβλέπων μηχανικός του έργου, προκειμένου να παρακολουθεί την εκτέλεσή του καθημερινά, λόγω του ότι αυτή κατοικούσε στη Θεσσαλονίκη και το έργο εκτελείτο στα Τρίκαλα, γεγονός, που κατά τις παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης, καταδεικνύεται και από το ότι ο τελευταίος συνέταξε "έγγραφο μελέτης σχεδίου του φακέλου ασφαλείας και υγείας για την ένδικη οικοδομή προκειμένου να αποσταλεί στην τέταρτη εναγομένη" (αναιρεσείουσα), το οποίο με πληρότητα προσδιορίζει τη συνεργασία τους στην επίβλεψη του έργου. Σαφώς δε αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι η τέταρτη εναγομένη (αναιρεσείουσα), ως επιβλέπουσα το έργο μηχανικός, δήλωσε ψευδώς την 3-12-2003 ότι "οι ηλεκτρικές γραμμές της Δ.Ε.Η. περνούν μακριά από την οικοδομή και κανένας κίνδυνος ηλεκτροπληξίας δεν θα υπάρχει για το εργατοτεχνικό προσωπικό", παρότι κατά την επίσκεψή της στην οικοδομή είχε δει τη θέση των καλωδίων σε σχέση με την οικοδομή, η οποία επέβαλε την σύμφωνα με το νόμο υποχρέωσή της στην λήψη των προαναφερόμενων μέτρων ασφαλείας, ενόψει του κινδύνου που εγκυμονούσε η θέση τους για τους εργαζόμενους στην οικοδομή. Το γεγονός δε ότι την ίδια υποχρέωση με την αναιρεσείουσα, προς λήψη των αυτών ή και άλλων αναγκαίων μέτρων ασφαλείας είχε, εκτός απ' αυτήν, και ο θανών από ηλεκτροπληξία εργολάβος του συγκεκριμένου τμήματος του έργου, ο οποίος δεν προέβη στην λήψη των ίδιων ή και άλλων μέτρων ασφαλείας που επιβάλλονταν σ' αυτό από το νόμο, δεν καθιστούσε τον τελευταίο, σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις, αποκλειστικά υπαίτιο του μοιραίου γι' αυτόν αποτελέσματος, εφόσον και άλλοι είχαν την αυτή υποχρέωση, η παράλειψη της οποίας συνέβαλε αιτιωδώς στο ίδιο ζημιογόνο αποτέλεσμα, ενώ μπορούσε να αποτραπεί, μόνο δε συνυπαιτιότητα μπορούσε να αποδοθεί στον θανόντα εργολάβο, όπως με σαφείς και πλήρεις αιτιολογίες δέχεται η προσβαλλόμενη απόφαση. Επομένως, τα όσα αντίθετα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα με τους δεύτερο, τρίτο και τέταρτο λόγους του αναιρετηρίου, με τους οποίους αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθ. 19 του αρθρ. 559 του ΚΠολΔ κρίνονται αβάσιμα. Οι ίδιοι ως άνω (δευτέρος, τρίτος και τέταρτος) λόγοι αναιρέσεως, κατά την σ' αυτούς κατά το άλλο μέρος τους περιλαμβανόμενες αιτιάσεις από τις διατάξεις των άρθρων 559 αριθ. 19 και 561 παρ. 1 του ΚΠολΔ, ότι υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης ή ανεπάρκεια των αιτιολογιών της προσβαλλόμενης απόφασης, σχετικά με την εκτίμηση των αποδείξεων, που αφορά τα ίδια πιο πάνω αναφερόμενα κρίσιμα ζητήματα της υπαιτιότητας της αναιρεσείουσας στην επέλευση του άνω εργατικού ατυχήματος και του αιτιώδους συνδέσμου αυτής στο επελθόν ζημιογόνο αποτέλεσμα του θανάτου του συγγενούς των εναγόντων, και τα περί του αντιθέτου επιχειρήματα της αναιρεσείουσας, που έχουν σχέση με το τελικό αποδεικτικό πόρισμα στο οποίο κατέληξε το δικαστήριο και βρίσκονται κατά την αναιρεσείουσα σε αντίθεση με το ότι είχε την ιδιότητα της επιβλέπουσας το έργο μηχανικού που την καθιστούσε υπόχρητη στην λήψη των αναγκαίων και επιβαλλόμενων από τον νόμο σ' αυτήν μέτρων ασφαλείας, ώστε η παράλειψη εκ μέρους της λήψης αυτών να την καθιστά υπεύθυνη στην επέλευση του θανατηφόρου εργατικού ατυχήματος, κρίνονται ως αβάσιμοι, αφού κατά τα προεκτιθέμενα, το από τις αποδείξεις πόρισμα εκτίθεται με σαφήνεια, πειστικότητα και κατά λογική ακολουθία τρόπο στην προσβαλλόμενη απόφαση, με τους ίδιους δε λόγους κατά τα λοιπά, εκ του περιεχομένου των οποίων δεν συντρέχει εξαιρετική περίπτωση από εκείνες του άρθρ. 561 παρ. 1 του ΚΠολΔ, πλήττεται πλέον, απαραδέκτως, μέσω των προαναφερόμενων επιχειρημάτων της αναιρεσείουσας, η ουσία αποκλειστικά της υπόθεσης, που δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο.

Κατά το άρθρο 932 ΑΚ σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Σε περίπτωση θανατώσεως προσώπου η χρηματική ικανοποίηση μπορεί να επιδικασθεί στην οικογένεια του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται, ότι παρέχεται με αυτή δυναμική ευχέρεια στο δικαστήριο να επιδικάσει χρηματική ικανοποίηση και να καθορίσει το εύλογο ποσό, αφού εκτιμήσει τα υπόψη του τιθέμενα περιστατικά, (βαθμό πταίσματος, είδος προσβολής, περιουσιακή και κοινωνική κατάσταση των μερών φυσικών προσώπων και σε περίπτωση θανατώσεως προσώπου, ηλικία του θύματος και των μελών της οικογενείας του, τα οποία δοκιμάζουν ψυχική οδύνη), με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής εάν κρίνει ότι επήλθε ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη.

Συνεπώς, ο προσδιορισμός του ποσού της εύλογης κατά τα ανωτέρω χρηματικής ικανοποίησης επαφίεται στην ελεύθερη εκτίμηση του δικαστηρίου, η δε περί αυτού κρίση του δεν υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, αφού σχηματίζεται ύστερα από την εκτίμηση

των πραγματικών γεγονότων χωρίς υπαγωγή σε νομική έννοια, ώστε να μπορεί να νοηθεί εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου είτε ευθέως είτε εκ πλαγίου. Κατ' ακολουθίαν, ο έκτος λόγος αναιρέσεως από το άρθρο 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο, επιδικάζοντας ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης το ποσό των 40.000 ευρώ σε καθένα από τους δύο πρώτους ενάγοντες (γονείς του θανατωθέντος) και το ποσό των 30.000 ευρώ σε καθένα από τους δύο τελευταίους ενάγοντες (αδελφούς του θανατωθέντος) παραβίασε εκ πλαγίου με ανεπαρκείς αιτιολογίες την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 932 ΑΚ, με το να μη διαλάβει στην απόφασή του πραγματικά περιστατικά από τα οποία να προκύπτει ότι οι ενάγοντες βρίσκονται σε οδυνηρή οικονομική κατάσταση και απορία στην οποία να συνέτεινε και ο θάνατος του συγγενούς τους, ώστε να δικαιολογείται το ύψος της επιδικασθείσης χρηματικής ικανοποίησης, είναι προεχόντως απαράδεκτος και πρέπει να απορριφθεί.

Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως και να καταδικασθεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσίβλητων (άρθρα 176 και 183 ΚΠολΔ), όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 01-11-2010 αίτηση για αναίρεση της υπ' αριθ. 207/2009 αποφάσεως του Εφετείου Λαρίσης.

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα των αναιρεσίβλητων, τα οποία ορίζει σε δύο χιλιάδες επτακόσια (2.700) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στη Αθήνα στις 9 Ιανουαρίου 2012. Και,

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 23 Ιανουαρίου 2012.-

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ